

AZ EURÓPAI UNIÓS JOGI ÉRTELEMBEN VETT VÁLLALKOZÁS FOGALMA – TERMÉSZETVÉDELMI SZERVEZETEK MINT VÁLLALKOZÁSOK

MOCSÁRI-GÁL KRISZTINA*

Tárgyszavak: vállalkozás fogalma, természetvédelmi területek ingyenes átruházása, természetvédelmi beruházások támogatása

Az állami támogatás, mint versenyjogi fogalom egyik alkotóeleme (az állami forrás, a szelektivitás, az előny, a tartományok közötti kereskedelem érintettsége valamint a versenytorzulás mellett) a vállalkozás fogalma, amely egyben az egyik talán leginkább ‘mozgó’, tartalmában legjobban ‘bővülő’ alkotóelemet takar. Az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) és az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) folyamatosan alkalmazza, illetve értelmezi, és e tevékenysége során tágítja a vállalkozás fogalmi kereteit, újabb és újabb intézkedéseket vonva be ezáltal az állami támogatások körébe. Az alábbi, a Németországi Szövetségi Köztársaság által a Bizottság részére bejelentett támogatási program¹ is jó példázza ezt a folyamatot.

* Mocsári-Gál Krisztina a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Támogatásokat Vizsgáló Irodájának munkatársa. A cikkben megjelenő vélemény nem tekinthető a TVI hivatalos álláspontjának.

¹ NN 8/2009. számú ügy – Németország. Természetvédelmi területek.

1. A bejelentés

2007 márciusában a német hatóságok egy két intézkedésből álló állami támogatási programot jelentettek be a Bizottság részére. Az egyik intézkedés a nemzeti természeti örökség körébe eső szövetségi területek ellenérték nélküli átruházására, a másik pedig nagyszabású természetvédelmi beruházások támogatására vonatkozott. A két intézkedés természetét tekintve nem teljesen önálló, mivel a nagyszabású természetvédelmi beruházások támogatása keretében szövetségi természetvédelmi területek ingyenes átruházására is sor kerülhet. Mindkét intézkedésre igaz, hogy időben nem korlátozottak: a területek átruházása egészen addig folytatódik, amíg minden érintett terület tulajdonjogának átadása meg nem történik, a beruházások támogatása pedig időben nem limitált, mindössze az egyes projektek kötöttek időben, azok időtartama 8-10 év között mozog. A beruházások támogatására – amely intézkedést egyébként már a bejelentés megtétele előtt megvalósítottak, vagyis jogellenes támogatásnak minősült – évente 14 millió eurót különítettek el.

2. A nemzeti természeti örökség körébe eső szövetségi területek ellenérték nélküli átruházására

A német költségvetés korlátai miatt a német hatóságok úgy ítélték meg, hogy a nemzeti természeti örökség körébe tartozó szövetségi területek állam által történő gondozása és fejlesztése nem járható út. Mivel az államnak sokba került volna e területek állami kézben tartása, korábban ezeket eladták, ugyanakkor azt tapasztalták, hogy az új tulajdonosok – még abban az esetben is, amikor az adott terület értékes természeti területként a Natura 2000 hálózathoz tartozott – az évek során hagyták leromlani a természeti értékeket. Szóba jöhetett volna még a területek természetvédelmi szervezetek általi megvásárlása is, de ezeknek a szervezeteknek nem volt forrásuk a mintegy 125 ezer hektárnyi szövetségi terület megvételére, nem is beszélve a fenntartási és egyéb járulékos költségekről.²

² Utóbbi költségek kb. 50 eurót jelentenek hektáronként és pl. az adókat, ún. vízhozójárulást, biztosítást stb. foglalnak magukban.

E helyzetre való tekintettel a Németországi Szövetségi Köztársaság elhatározta, hogy a területek természeti megőrzéséért való felelősséget átruházza a tartományokra és a Német Környezetvédelmi Alapítványra, azzal, hogy a tartományok e területeket ingyenesen átadhatják a magán vagy vegyes (magán–állami) tulajdonban álló természetvédelmi szervezeteknek. A tulajdonjog átadásához bizonyos – szerződésben meghatározott és egyébként szövetségi vagy tartományi követelményből eredő – természetvédelmi kötelezettségek is kötődtek. Azoknak a természetvédelmi szervezeteknek a kiválasztására pedig, amelyek ingyenesen jutottak földhöz, a jelentkezők szakmai háttérén alapuló nyílt diszkriminációmentes eljárás lefolytatása eredményeként került sor.

A földek tulajdonjogát e szervezetek ingyenesen szerezték meg, ugyanakkor a tulajdonjog átruházásához kapcsolódó minden egyéb költség őket terhelte. Az átadás feltétele volt, hogy amennyiben a terület használatából eredő bevételek meghaladják a fenntartási költségeket, akkor a különbözetet csak a természeti környezet megőrzésére illetve fejlesztésére lehet fordítani, vagy vissza kell fizetni a terület ingyenesen átruházó eredeti állami tulajdonos részére. Ezzel összefüggésben előírták azt is, hogy a bevételek felhasználásról évente jelentést kell benyújtani. Az átruházás további feltétele volt, hogy az új tulajdonosok a földeket csak az illetékes minisztérium engedélyével idegeníthették el.

3. A nagyszabású természetvédelmi beruházások támogatása

A nagyszabású természetvédelmi beruházások támogatására irányuló program bejelentésekor már több éve, 1979 óta működött, a táj és a természeti örökség megőrzésére szolgáló projektek finanszírozása céljával. A program kedvezményezettjei többnyire a közszférába tartozó intézmények/szervezetek voltak, csak kivételes esetben a magánszférába tartozó természetvédelmi szervezetek.

A programban részt vevő projekteket olyan, a természet védelméhez kötődő kritériumok alapján választották ki, mint a természetes állapothoz való közelítés, a projekt példaértékű jellege, a veszélyeztetettség, a reprezentativitás és a méret. Projektet – az illetékes tartománnyal közösen – bármely érdekelt szervezet javasolhatott, ugyanakkor a projektek menedzsere csak állami intézmény vagy természetvédelmi szervezet,

illetve ilyen szervezetek társulása lehetett. A projektmenedzsereket – a jelentkezők szakmai háttere alapján – a tartományok javasolták. A kedvezményezettek kötelezettségei minden az adott projekt sajátosságából eredtek, e kötelezettségeket jogszabályban vagy az illetékes hatóságok által kibocsátott közigazgatási aktusban határozták meg. A projektek időtartama nem haladhatta meg a 10 évet.

A program végrehajtására a kormány évente 14 millió eurót biztosított. A támogatás kiszámításának alapvető szabályait a Finanszírozási Szabályzat adta meg, az egyes projektekhez nyújtott konkrét támogatási összeget pedig a támogatási szerződés tartalmazta. A támogatási szerződésben – egyebek mellett – lefektették a konkrét számítási módszert, a támogatás időtartamát, a támogatás felhasználása ellenőrzésének, valamint a támogatási összeg módosításának szabályait. A szerződéshez tartozott egy ún. menedzsment terv is, amely az adott projektre vonatkozó természetvédelmi feladatok részletes leírását tartalmazta.

A Szövetségi Kormány a projekt elszámolható költségének legfeljebb 75%-át fedezte, a fennmaradó részt az illetékes tartománynak és a projektmenedzsernek kellett biztosítania, azzal, hogy a projekt költségeinek legalább 10%-át és a már említett egyéb járulékos költségek egészét a projektmenedzsernek kellett viselnie.³

A programban nem zárták ki a lehetőségét annak, hogy a természetvédelmi szervezetek az általuk menedzselt földterületből – az engedélyezett használat keretein belül – bevételhez jussanak. Ilyen engedélyezett, bevételt generáló tevékenység lehetett például – természetesen az adott földterület jellegéhez kapcsolódóan, az egyes projektek esetében egyedileg meghatározva – a halásztatás, vadásztatás, a kitermelt fa eladása, a turizmus és egyéb, az adott projekt fenntartásához szükséges tevékenység is. Ez e tevékenységből származó bevételeket a projektek költségéből le kellett vonni, vagyis e bevételek csökkentették az állami támogatás összegét. A német hatóságok egyébként a bizottsági eljárás során azzal érveltek, hogy ha kizárták volna annak a lehetőségét, hogy a kedvezményezettek jövedelemtermelő tevékenységet folytassanak, a projektek megvalósítása többbe került volna, ennél fogva pedig e kizárás ellenétes lett volna azzal a német költségvetési jogi elvvel, hogy a támogatási intézkedéseknek a lehető legkevesebb állami kiadással kell járniuk.

³ A magánszférába tartozó természetvédelmi szervezetek esetében az önrészt adományokból biztosították.

A természetvédelmi szervezetek bevételi forrásait a föld használatához kötődő korlátozások értelemszerűen leszűkítik. Mivel a bevételt termelő tevékenységek a programban nincsenek teljes körűen és kizárólagos jelleggel meghatározva, valamint az egyes területek jövedelemtermelő képessége jelentősen eltér, a kedvezményezettek költségeit fedező pontos összeget lehetetlen előre meghatározni. Minden egyes esetben érvényesül azonban az a szabály, hogy amennyiben a projektből származó bevételek meghaladják a kiadásokat, a kiadások feletti részt vissza kell fizetni a támogatást nyújtó szövetségi intézménynek, annak érdekében, hogy a természetvédelmi szervezetek ne részesüljenek nagyobb összegű támogatásban, mint amekkora összeg a projekt megvalósításához ténylegesen szükséges.

A programot alkotó két intézkedés független ugyan egymástól, de lehetnek közöttük átfedések. Lehetőség van ugyanis egyrészt arra, hogy szövetségi tulajdonban álló, nagyszabású természetvédelmi beruházás megvalósításához szükséges területekhez a természetvédelmi szervezetek ingyenesen jussanak hozzá. Másrészt a projekt megvalósításához – amennyiben az elengedhetetlen a természetvédelmi feladat szempontjából – szükség lehet magántulajdonban álló terület megvásárlására is, amely a támogatásból történik, és amely területet aztán szintén átruháznak a természetvédelmi szervezetre.

Az ingyenesen átadott, illetve a szövetségi pénzből megvásárolt területeket a kedvezményezettek főszabály szerint nem idegeníthetik el, ugyanakkor az elidegenítést az illetékes hatóságok engedélyezhetik. A német hatóságok a bizottsági eljárásban azt állították, hogy a földek elidegenítésére a hatóságok csak akkor adnak engedély, ha arra birtokrendezés érdekében van szükség. Az elidegenítésből származó bevételt azonban teljes egészében a természetvédelmi terület fenntartására, illetve fejlesztésére, vagy azonos, vagy magasabb természeti értékkel bíró földterület megvásárlására kell fordítani. Ellenkező esetben az így megszerzett hasznot be kell fizetni az állam részére.

Lehetőség van arra is, hogy a kedvezményezett a földterületet egy másik, a programban részt vevő, tehát szintén kedvezményezett szervezetnek adja át. Ebben az esetben a területhez kötődő természetvédelmi kötelezettségek változatlanok maradnak, az új tulajdonosra az eredetileg meghatározott természetvédelmi követelmények ugyanúgy vonatkoznak, az átruházásnak pedig úgy kell megtörténnie, hogy se az eredeti se az új kedvezményezett ne jusson gazdasági előnyhöz.

4. A Bizottság értékelése: természetvédelmi szervezetek mint vállalkozások

A Bizottság a természetvédelmi területek átruházását a tartományok számára államszervezeten belüli tulajdonjog átruházásnak tekintette, és megállapította, hogy ez az intézkedés nem minősül európai uniós jogi értelemben vett állami támogatásnak.

Az eljárás során a német hatóságok azon az állásponton voltak, hogy a Német Környezetvédelmi Alapítvány az államszervezet része. Mivel azonban a Bizottság tudomására jutott, hogy a Német Környezetvédelmi Alapítvány létrehozott egy 'kiegészítő' alapítványt, amely közvetlenül maga is megvalósít néhány kiemelkedő jelentőségű természetvédelmi projektet, a Bizottság nem fogadta el ezt az érvelést, hanem az Alapítványt közszférába tartozó természetvédelmi szervezetnek minősítette. Hivatkozva arra, hogy ilyen megkülönböztetést az alapszerződések nem tesznek, a Bizottság határozatában a továbbiakban nem tett különbséget a közszférához és a magánszférához tartozó természetvédelmi szervezetek között.

A német hatóságok szerint a természetvédelmi szervezetek – mivel nonprofit szervezetek és általános érdekű szolgáltatásnak minősülő nem gazdasági jellegű tevékenységet végeznek – európai uniós értelemben véve nem minősülnek vállalkozásnak. Azzal érveltek, hogy az ilyen szervezetek a német jog szerint mentesülnek a társasági adó megfizetése alól, valamint hivatkoztak az NN 41/2005. számú, 2006. augusztus 25-én hozott bizottsági határozatra⁴ is, amelyben a Bizottság a holland természetvédelmi szervezetek tekintetében azt állapította meg, hogy azok nem végeznek gazdasági tevékenységet.

A Bizottság a német természetvédelmi szervezetek státuszának megítélésénél a Bíróság esetjogából indult ki, amely alapján egyértelmű, hogy a versenyjogban a vállalkozás fogalma minden gazdasági tevékenységet folytató jogalanyra kiterjed, függetlenül azok jogállásától és a finanszírozásuk módjától.⁵ Annak megítélését, hogy egy jogalany gazdasági tevékenységet végez-e, nem lehet annak általános céljára, profitorientáltságára vagy annak hiányára, illetve a nemzeti jog szerin-

⁴ Hollandia – Zöld Alapok. HL [2007] C 14., 2007.1.20., 4. o.

⁵ Lásd a C-41/90. számú Klaus Höfner és Fritz Elser kontra Macrotron GmbH ügyben 1991. április 23-án hozott ítélet 21. pontját.

ti adózási besorolására alapozni, hanem csak és kifejezetten az általa végzett tevékenységek vizsgálata szolgálhat a megítélés alapjául. Mivel tehát egy jogalany vállalkozás jellegének megítélése általánosan nem lehetséges, a Bizottság elvetette a német hatóságok által hivatkozott holland ügy, mint precedens használhatóságát.

A német hatóságok arra is hivatkoztak az eljárás során, hogy a bevétel a természetvédelmi feladatok elválaszthatatlan eredménye. Például a fák kivágására környezeti okokból van szükség, bizonyos állatfajok esetében a vadászat az erdőben élő állatfajok egyensúlyának fenntartását szolgálja, a turizmus esetében pedig nem az üzleti jelleg az elsődleges és e tevékenység csak a helyi fauna zavarása nélkül folytatható. A Bizottság szerint a természetvédelmi szervezetek által folytatható tevékenységek nincsenek teljes körűen és kizárólagosan meghatározva, ezért nem lehet kizárni, hogy a németek által általános érdekű szolgáltatásként hivatkozott feladatok némelyike teljes mértékben nem gazdasági természetű, más esetekben azonban a természetvédelmi cél elérésére az adott tevékenységre (pl. az erdőgazdálkodásra vagy a turizmusra) vonatkozó természetvédelmi szabályok előírása útján kerül sor. E tevékenységekre ugyan igaz, hogy hatályukban korlátozottak és a sajátos természetvédelmi előírások miatt nem kifejezetten jövedelmezőek, ugyanakkor a profit a tevékenység gazdasági jellege megítélésének nem releváns eleme.

A Bizottság elutasította azt az érvet is, hogy a tevékenységek középpontjában inkább a természetvédelem mint a jövedelemtermelés áll. A Bizottság szerint ugyanis – tekintet nélkül az elérni kívánt természetvédelmi célra – a természetvédelmi szervezetek érdekeltek a bevétel megszerzésében, mivel fedezniük kell a földterület tulajdonlásával és/vagy a projekt végrehajtásával járó költségeket, különös tekintettel arra, hogy a projektköltségek 10%-át a természetvédelmi szervezeteknek maguknak kell előteremteniük. Ebből pedig az következik, hogy a természetvédelmi cél minden esetben összefonódik a gazdasági céllal.

Hivatkozva a Bíróság esetjogára – amely szerint minden olyan tevékenység gazdasági tevékenységnek minősül, amely áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálatával jár⁶ – a Bizottság megállapított

⁶ Lásd a C-222/04. számú Ministero dell'Economia e delle Finanze kontra Cassa di Risparmio di Firenze SpA, Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato és Cassa di Risparmio di San Miniato SpA. ügyben 2006. január 10-én hozott ítélet 108. pontját.

ta, hogy az olyan tevékenységek, mint a kitermelt faanyag eladása, a földterület bérbeadása és a turizmus gazdasági természetűnek, ebből következően pedig a német természetvédelmi szervezetek vállalkozásnak minősülnek.

5. Az állami támogatás további fogalmi elemeinek fennállása

Az állami forrás, mint fogalmi elem kapcsán a Bizottság a program első intézkedése esetében (a nemzeti természeti örökség körébe eső szöveteségi területek ellenérték nélküli átruházására) azt állapította meg, hogy bár a földterületek tulajdonjogának átruházása ingyenesen történik, és az átruházáshoz kötődő természetvédelmi kötelezettségek csökkentik a területek piaci értékét, mégsem lehet azt mondani, hogy azok értéke nulla lenne. A hatóságok általi földterület- és épületértékesítés állami támogatási elemeiről szóló bizottsági közlemény⁷ alapján az állami támogatás felmállása akkor zárható ki, ha az átruházás piaci áron történt. Mivel a földterületek átruházására – annak ellenére, hogy azok piaci értékkel bírnak – ingyenesen került sor, az ügyletben állami forrás jelent meg. A program második intézkedése (nagy szabású természetvédelmi beruházások támogatása) esetében az állam a projekt költségeinek 90 %-át viseli, így ez az intézkedés is állami forrást tartalmaz.

Mivel a földterületek átadására ingyenesen kerül sor, amely területek aztán a kedvezményezettnek jövedelmet generálnak, a gazdasági előny is megvalósul, és tekintettel arra, hogy a projektekben csak természetvédelmi szervezetek vehetnek részt, a szelektivitás is fennáll.

A Bizottság megállapította az uniós kereskedelem érintettségét és a versenytorzulás követelményének fennállását is. Álláspontja szerint az olyan ágazatok, mint az erdészet, halászat/vadászat vagy a turizmus ki vannak téve a versenynek, és mindegyikük esetében fennáll – különös tekintettel arra, hogy a program által érintett területek a Németországi Szövetségi Köztársaság egész területén megtalálhatóak – az uniós kereskedelem érintettsége.

⁷ HL [1997] C 209., 1997.07.10., 3. o.

6. Az intézkedések összeegyeztethetősége

Miután a Bizottság megállapította, hogy bejelentett program intézkedései állami támogatásnak minősülnek, kitért azok uniós joggal való összeegyeztethetőségére is. Elfogadta a német hatóságok azon érvét, hogy a szóban forgó természetvédelmi feladatok általános érdekű szolgáltatások, és általános érdekű közszolgáltatásnak minősítette azokat. Mivel az ún. Altmark-kritériumok⁸ közül a negyedik feltételt az adott ügyben nem látta megvalósulni, az intézkedéseknek az EK-Szerződés 86. cikke⁹ (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozásoknak közszolgáltatással járó ellentételezés formájában megítélt állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló, 2005. november 28-i 2005/842/EK bizottsági határozattal¹⁰ való összeegyeztethetőségét vizsgálta és azt meg is állapította.

7. A Törvényszék ítélete

A Németországi Szövetségi Köztársaság megtámadta a Bizottság fentebb ismertetett, NN 8/2009. számú – Németország, természetvédelmi területek tárgyban hozott határozatát, mivel nem értett egyet azzal, hogy a Bizottság a bejelentett intézkedéseket állami támogatásnak minősítette.¹¹ A német hatóságok különösen a természetvédelmi szervezetek vállalkozássá minősítését vitatták, valamint nem értettek egyet azzal sem, hogy a Bizottság szerint a természetvédelmi szervezetek a program alapján állami támogatási szempontból releváns előnyhöz jutottak.

A vállalkozássá minősítést a Németországi Szövetségi Köztársaság leginkább arra hivatkozással kifogásolta, hogy a természetvédelmi szervezetek nem gazdasági cézzal működnek, általános érdekű

⁸ Lásd a C-280/00. számú Altmark Trans GmbH és Regierungspräsidium Magdeburg kontra Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH ügyben 2003. július 24-én hozott ítéletet.

⁹ A mostani EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése.

¹⁰ HL [2005] L 312, 2005.11.29., 67. o.

¹¹ A T-347/09. számú Németországi Szövetségi Köztársaság kontra Európai Bizottság ügyben 2013. szeptember 12-én hozott, még nem publikált ítélet.

tevékenységet folytatnak és csak az általuk folytatott nem gazdasági jellegű tevékenység következtében létrejövő árukat és szolgáltatásokat kínálnak.

A Törvényszék – a Bizottság határozatában is említett bírósági eset-jog mellett – kiemelte, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint az a körülmény, hogy valamely jogalany tevékenységei egy részének gyakorlása tekintetében hatósági jogkörrel rendelkezik, önmagában nem akadályozza annak, hogy e jogalany a többi gazdasági tevékenysége vonatkozásában az uniós versenyjog szerinti vállalkozásnak minősüljön.¹²

Az adott ügy kapcsán a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a természetvédelmi tevékenységek társadalmi jellegűek és nem minősülnek gazdasági tevékenységnek, ugyanakkor a természetvédelmi szervezetek e társadalmi tevékenységük mellett egyéb, nem társadalmi célú tevékenységet is végeznek. Ezeket az ún. másodlagos tevékenységeket vizsgálta, annak érdekében, hogy megválaszolja, hogy azok a természetvédelmi szervezetek elsődleges, társadalmi célú tevékenységéhez kötődnek, vagy túllépnek annak keretein és gazdasági tevékenységnek minősülnek.

A Németországi Szövetségi Köztársaság a másodlagos tevékenységek nem gazdasági jellegét egyrészt azáltal látta alátámasztottnak, hogy a szóban forgó szervezetek a német adójog szerint közhasznú szervezetnek minősülnek. Ezen érv kapcsán azonban a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a vállalkozás fogalma független az adott szervezet jogállásától, így a kérdés megítélése kapcsán a nemzeti jog szerinti minősítést nem lehet figyelembe venni.

A természetvédelmi szervezetek másodlagos tevékenységéből származó bevételek kapcsán a Törvényszék úgy találta, hogy igaz ugyan, hogy azokat vissza kell forgatni a szervezet elsődleges célja elérése érdekében folytatott tevékenységbe, ugyanakkor a német hatóságok sem a másodlagos tevékenységek díjszabását, sem pedig a díjak kalkulálásának módját nem határozták meg, vagyis a természetvédelmi szervezetek – amelyek a fentebb ismertetett körülmények miatt érdekeltek a bevételszerzésben – az általuk kínált áruk és szolgáltatások árát szabadon határozzák meg.

¹² Lásd a C-82/01. sz., Aéroports de Paris kontra Bizottság ügyben 2002. október 24-én hozott ítélet 74. pontját.

Emellett a természetvédelmi szervezetek az árukat illetve szolgáltatásokat közvetlenül a piacon kínálják, többnyire olyan piacon, amelyen egymással versengő, a profitszerzésben érdekelt vállalkozások működnek. E szervezetek tehát másodlagos tevékenységeik tekintetében versenynek kitett piacon működnek, így e tevékenységeik gyakorlása során más, a természetvédelem társadalmi érdekű céljától elkülönülő érdek alapján működnek.

Mindezekből a Törvényszék azt a következtetést vonta le, hogy a német hatóságok által bejelentett programban résztvevő természetvédelmi szervezetek uniós versenyjogi értelemben véve vállalkozásnak minősülnek, mivel – függetlenül attól, hogy nem haszonszerzési céllal vannak jelen a piacon – az általuk kínált áruk és szolgáltatások az egyébként haszonszerzési céllal a piacon lévő vállalkozások hasonló áruival és szolgáltatásaival versenyeznek.

A német hatóságok egyébként számos érvet hoztak fel annak igazolására, hogy álláspontjuk szerint a természetvédelmi szervezetek nem tartoznak az uniós jog vállalkozás fogalmába. Ezen érvekre reagálva a Törvényszék ítéletében – egyebek mellett – emlékeztet arra, hogy az egyes intézkedések vizsgálatakor az állandó ítélkezési gyakorlat szerint nem az állami beavatkozás okát vagy célját, hanem annak hatását kell figyelembe venni. Ezért az, hogy a szóban forgó szervezetek egy, az Európai Unió kiemelt céljának számító cél (környezetvédelem) érdekében fejtik ki másodlagos tevékenységüket, nem zárja ki hogy az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozzanak.

Abból, hogy a Törvényszék a német természetvédelmi szervezeteket az adott intézkedések tekintetében vállalkozásnak minősítette látszik, hogy nem adott helyt a Németországi Szövetségi Köztársaságnak az előny fenn nem állására vonatkozó érvelésének sem. A Törvényszék szerint ugyanis azáltal, hogy az állam ingyenesen bocsát rendelkezésre kereskedelmi hasznosításra alkalmas földterületet, előnyben részesíti a programban résztvevő természetvédelmi szervezeteket.

8. Összegzés

A fentiekből jól látható, hogy hiába áll az adott állami intézkedés mögött akár egy kiemelt társadalmi vagy szociális cél, ez sem igazolhatja azt, hogy bizonyos jogalanyok egy adott piacon gazdasági értelemben

vett, a belső piac működését torzító előnyhöz jussanak. Az állami támogatási joganyag tehát csak és kifejezetten a gazdasági környezetre, a versenyre, illetve annak esetleges vagy valós torzulására koncentrálnak, egyéb körülményeket pedig csak szűk körben és nagyon behatárolt keretek között (lásd pl. a hatósági tevékenység gyakorlásához kötődő tevékenységekkel kapcsolatos bírósági joggyakorlatot) vesz figyelembe.